

være efter Grundloven og den deri nedlagte forfatningsmæssige Ordning.

Paa ganske lignende Maade forholder det sig med det andet Forslag af mere politisk Karakter, som vi have stillet til § 8, som handler om foreløbige Loves Udstedelse. I Lovforslaget, som det foreligger, hedder det, at Ministeren har Ansvar ikke blot, naar de grundlovmæssige Forordninger ikke foreligger, altsaa Forordningerne om, at Loven skal være paatrængende nødvendig, at Rigsdagen ikke er samlet, og at Loven ikke maa være stridende mod Grundloven — men ogsaa, naar han ved Foretagelsen af Handlingen har vist eller dog har maattet anse det for overmaade sandsynligt, at han ikke kunde vente Loven stadfæstet af Rigsdagen. Denne Sætning er rigtig under én Forudsætning, under Forudsætning af den Lære, at ved Benyttelsen af den Magt til at udstede foreløbige Love, som Grundloven hjemler, handler Kongen, altsaa den foreløbige Lovgivningsmagt, som Fuldmægtig for den normale Lovgivningsmagt. Thi det er klart, at en Fuldmægtig har her, som i andre Forhold, ikke Lov til at foretage Foranstaltninger, som Principalen nægter eller har givet til Kende, at han vil nægte. Der er en anden Opfattelse af Forholdet mellem foreløbige og normale Love, og det er den, at den foreløbige Lovgivningsmagt er selvstændig, udøves efter en selvstændig Bedømmelse af Statens Tarv, og at naar de Betingelser, som Grundloven kræver, ere til Stede, kan der ikke paadrages Ansvar ved den Omstændighed, at en anden Faktor af den almindelige Lovgivningsmagt ikke billiger den foreløbige Lov. Der kan naturligvis drives Misbrug af den foreløbige Lovgivningsmagt, men det er ikke ubetinget givet, at der foreligger et Misbrug, fordi det vides eller anses for sandsynligt, at en anden Faktor i Lovgivningsmagten ikke billiger Loven.

Ogsaa her er det altsaa Opgaven i Modsætning til Lovforslaget, der tager Parti for en bestemt Anskuelse, at finde et neutralt Udtryk, der lader det staa aabent for Rigsretten at afgøre, om den ene eller den anden Opfattelse er den, som er rigtig, grundet i Forholdet mellem §§ 2 og 25 i Grundloven eller det grundlovmæssig bestemte Forhold mellem den sædvanlige, ordinære Lovgivningsmagt og den foreløbige Lovgivningsmagt. Dette neutrale Udtryk mene vi ogsaa at have fundet. Efter vor Affattelse bliver der, dersom Rigsretten finder, at den første Opfattelse, den, som Lovforslaget hviler paa, er rig-

tig, fuld Mulighed for at paalægge Ansvar, thi da har den foreløbige Lov krænket Statens almindelige, retsbeskyttede Interesser, her de forfatningsmæssige Interesser, saa er der sket et Misbrug, der paadrager Ansvar. Har Rigsretten derimod den modsatte Opfattelse, at det ikke ubetinget er givet, at det er rets- og grundlovstridigt at udstede foreløbige Love, om hvilke det vides eller maa anses for sandsynligt, at Rigsdagen ikke billiger dem, vil Rigsretten erkende, at der her ikke foreligger en Krænkelse af Statens forfatningsmæssige Ordning, og altsaa fritage for Ansvar. Udtrykket er neutralt og holder det aabent for Rigsretten at træffe den Bestemmelse, som den finder stemmende med Grundloven. Dertil mene vi, at Ministeransvarlighedsloven maa være indskrænket. Den kan ikke gribe ind i Grundloven, den skal kun supplere denne med saadanne Regler, som behøves for at føre den grundlovmæssige Ordning ud i Livet; den skal ikke forandre, gøre Tillæg til eller tolke Grundloven, det maa den overlade til Rigsretten, gennem hvilken Ansvarret mod Ministrene skal gældende.

Paa disse Punkter ere to Indvendinger gjorte gældende i Betænkningen fra Mindretallets Side. Den ene er den, at der i Grundlovens Bestemmelse om, at nærmere Regler med Hensyn til Ministeransvarligheden skulle fastsættes ved Lov, skulde ligge, at en saadan Lov ogsaa kunde fortolke eller give Tillæg eller paa en eller anden Maade gribe ind i den grundlovmæssige, forfatningsmæssige Ordning. Det maa dog vist erkendes at være en Misforstaaelse, thi det kan fornuftigvis ikke være Meningen, at man ved denne Tillægsbestemmelse om, at nærmere Regler om Ministeransvarligheden skulle fastsættes ved Lov, har villet give Ministeransvarlighedsloven Hals- og Haandsret over Grundloven, saaledes at den kan foretage hvilken som helst Forandring, der kan bringes ind under Ministeransvarligheds- emnet, uden Hensyn til Grundlovens Bestemmelse om Maaden, hvorpaa Grundlovsbestemmelser skulle forandres og Tillæg til Grundloven vedtages. De „nærmere Regler“ maa holde sig indenfor den Grænse, at de ikke maa gribe ind i den grundlovmæssige Ordning. Ellers vilde der her være en Udvej til at faa Grundloven forandret paa anden Maade end den, der er fastsat i Grundlovens § 67.

Den anden Indvending, der gøres gældende fra Mindretallets Side, er den, at efter Flertallets Fortolkning vil Rigsretten